

DOSSIER PREMSA Recerca sobre la victimització que afronten les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament

Dincat Plena Inclusió, la Fundació Vicki Bernadet i la Universitat de Barcelona (Grup de Recerca en Victimització Infantil i Adolescent -GRèVIA) han portat a terme una recerca sobre la victimització que afronten les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament. La victimització és entesa com el dany o perjudici causat a una persona mitjançant un comportament contrari a les normes socials per part d'una altra persona o grup de persones.

L'estudi ha obtingut dades sobre **5 tipus diferents de victimització**: delictes comuns i violència entre iguals, victimització per cuidadors, victimització sexual, exposició a la violència i victimització electrònica.

Objectius de la recerca

- Conèixer la prevalença d'experiències de victimització en el col·lectiu de persones amb DID.
- Identificar els casos de polivictimització, és a dir, aquelles persones amb una acumulació significativa d'experiències de victimització.
- Analitzar les característiques sociodemogràfiques i victimològiques de les polivíctimes.

L'objectiu de la recerca és poder extreure recomanacions amb la voluntat de **vetllar per la defensa dels drets i millorar la qualitat de vida** de les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament.

Característiques de la recerca

- L'estudi s'ha realitzat des de la perspectiva de la victimologia del desenvolupament (Finkelhor, 2007) i s'ha utilitzat el qüestionari de victimització d'aquest autor, que el GRèVIA ha aplicat prèviament amb joves de diferents col·lectius (comunitaris, salut mental, protecció i justícia juvenil). En aquest cas, s'ha creat una versió adaptada a la població de persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament que inclou 28 situacions específiques de victimització.
- La mostra és de 260 adults amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament: 59,2% d'homes i 40,8% de dones (distribució similar a la de la població d'aquestes característiques).

- L'edat de les persones entrevistades s'ha situat entre els 20 i els 71 anys. I el 84% dels entrevistats tenen entre 20 i 54 anys.
- Gairebé el 25% de les persones entrevistades estan tutelades per una entitat privada, però d'aquestes només un 4% han estat tutelades abans dels 18 anys.
- La recerca avalua diferents aspectes:
 1. Prevalença de les experiències de victimització.
 2. El lloc on s'han produït les victimitzacions.
 3. L'ocurrència d'aquestes experiències.
 4. El perfil del victimari o agressor.

1. Prevalença de les situacions de victimització

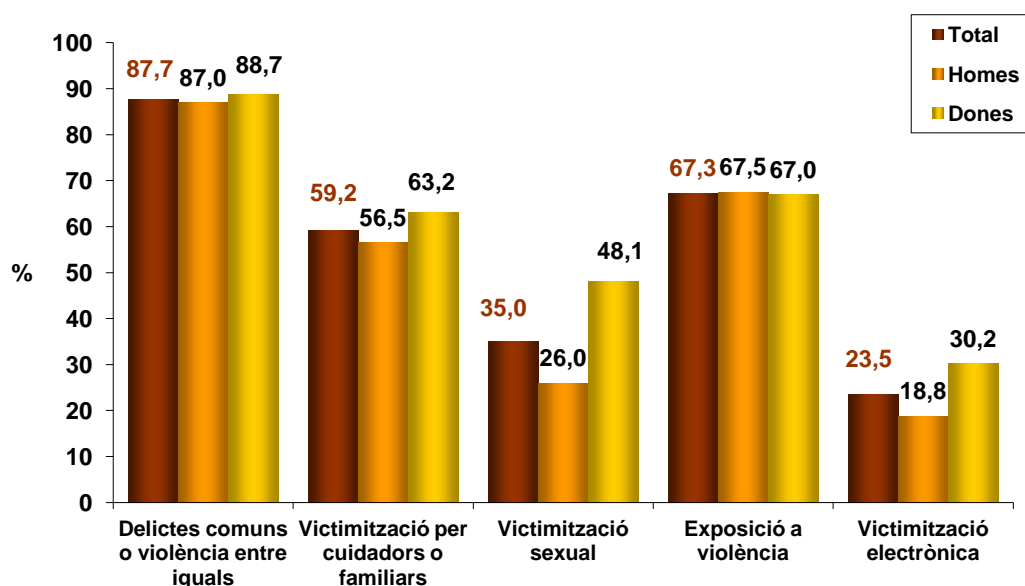
9 de cada 10 persones entrevistades han patit algun tipus de victimització.

Al llarg de la seva vida, les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament han viscut una mitja de 6 situacions de victimització diferents

*Atenció

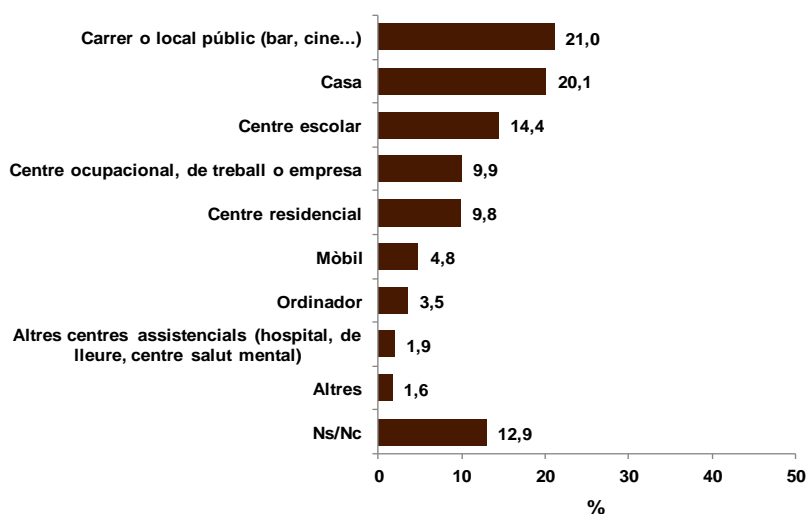
- *No confondre situacions de victimització amb formes de victimització. Per exemple, una forma de victimització és la sexual que conté diferents situacions (penetració, tocament, exhibició, etcètera).*
- *No confondre tampoc amb nombre de victimitzacions sofertes.*

Els resultats sobre la prevalença de les formes de victimització es presenten en aquest gràfic:

2. Lloc on ha succeït l'últim episodi de victimització

En destaquen 3 grans espais: **el carrer, la casa i l'escola**. En funció de l'espai i del tipus de victimització, s'observa que en el carrer sobretot tenen lloc les victimitzacions viscudes en l'edat adulta i que, a casa i l'escola, són situacions de victimització durant la infància.

3. Tipus de victimització

3.1 Violència entre iguals o delictes comuns

9de cada 10 persones entrevistades han patit algun tipus de violència entre iguals o delictes comuns. Especialment davant situacions que fan referència a:

- **Victimització psicològica:** 64%
 - Ocurrencia principal: moltes vegades (51%)
 - Edat de la víctima a l'últim episodi: adult (62%)
 - Lloc on s'esdevé l'últim episodi: escola (25%), carrer (25%) i centre ocupacional/CET (Centre Especial de Treball)/empresa (25%)
 - Perfil del victimari a l'últim episodi: companys/es de centre ocupacional/CET /empresa (27%) i companys/es de l'escola (24%)
- **Robatoris:** 48%
 - Ocurrencia principal: una vegada (58%)
 - Edat de la víctima a l'últim episodi: adult (77%)
 - Lloc on s'esdevé l'últim episodi: carrer (59%)
 - Perfil del victimari a l'últim episodi: persona desconeguda (60%)
- **Agressió física:** 40%
 - Ocurrencia principal: algunes vegades (43%)

- Edat de la víctima a l'últim episodi: menor d'edat (51%)
- Lloc on s'esdevé l'últim episodi: escola (39%)
- Perfil victimari a l'últim episodi: companys/es escola (42%)

Aquest tipus de victimització (violència entre iguals o delictes comuns) es comunica en 7 de cada 10 casos i les figures de referència són: els professionals de l'àmbit socioeducatiu (39%) i els pares i mares (30%).

3.2 Victimització per part de cuidadors o familiars

6de cada 10 persones entrevistades asseguren que han viscut algun tipus de victimització per part de cuidadors o familiars sobretot:

- **Violència física:** 36%
 - Ocurrència principal: algunes vegades (41%)
 - Edat de la víctima a l'últim episodi: menor d'edat (68%)
 - Lloc on s'esdevé l'últim episodi: casa (72%)
 - Perfil del victimari a l'últim episodi: pare/mare/parella d'un dels pares (72%)
- **Violència psicològica:** 25%
 - Ocurrència principal: moltes vegades (48%)
 - Edat de la víctima a l'últim episodi: adult (61%)
 - Lloc on s'esdevé l'últim episodi: casa (62%)
 - Perfil victimari a l'últim episodi: pare/mare/parell d'un dels pares (37%) i germans/es (22%)

Gairebé la meitat de les persones que pateixen algun tipus de victimització per part de cuidadors o familiars ho comuniquen i sobretot ho fanen l'àmbit socioeducatiu (27%) o als pares i mares (23%).

3.3 Victimització sexual

5de cada 10 dones i 2 de cada 10 homes entrevistats han patit algun tipus de victimització sexual.

- **Tocaments:** dones 29% i homes 12%
 - Ocurrència principal: una vegada (36%) o algunes vegades (32%)
 - Edat de la víctima a l'últim episodi: adults (60%)
 - Lloc on s'esdevé l'últim episodi: casa (32%)
 - Perfil victimari a l'últim episodi: pare/mare/parella d'un dels pares (18%)
- **Relacions sexuals no desitjades amb penetració:** dones 24,5% i homes 7%
 - Ocurrència principal: algunes vegades (40%)
 - Edat de la víctima a l'últim episodi: adults (57%)

- Lloc on s'esdevé l'últim episodi: casa (40%)
- Perfil victimari a l'últim episodi: pare/mare/parella d'un dels pares (30%)

6 de cada 10 persones que han patit victimització sexual ho expliquen sobretot als pares i mares (44%) i a professionals de l'àmbit socioeducatiu (25%).

3.4 Exposició a violència

6 de cada 10 homes i dones entrevistats afirma haver estat exposat a situacions violentes a la llar o la comunitat.

- **Àmbit familiar:** violència entre pares o les seves parelles (25%)
 - Ocurrència principal: moltes vegades (42%)
 - Edat de la víctima a l'últim episodi: menor d'edat (56%)
 - Perfil victimari a l'últim episodi:pare (o parella) cap a la mare (o parella) (72%)
- **Àmbit de la comunitat:** 55%
 - Ocurrència principal: algunes vegades (49%)
 - Edat de la víctima a l'últim episodi:adults (71%)
 - Perfil victimari a l'últim episodi:persona desconeguda (48%)

Aquest és el tipus de victimització que **menys es comunica** (37%) sent també la figura dels professionals de l'àmbit socioeducatiu (29%) la predominant.

3.5 Victimització electrònica

2de cada 10 persones entrevistades ha patit algun tipus d'aquesta victimització.

- **Assetjament:** 11,2%
 - Ocurrència principal: algunes vegades (45%)
 - Edat de la víctima a l'últim episodi:adults (90%)
 - Dispositiu utilitzat a l'últim episodi: telèfon mòbil (79%)
 - Perfil victimari a l'últim episodi: persona desconeguda (45%) i parella o ex-parella (21%)
- **Online grooming o assetjament sexual:** 8,8%
 - Ocurrència principal: algunes vegades (56%)
 - Edat de la víctima a l'últim episodi: adults (74%)
 - Dispositiu utilitzat a l'últim episodi: ordinador (56%)
 - Perfil victimari a l'últim episodi: persona desconeguda (87%)

Un 56,5% de les persones que han respost afirmativament que havien patit alguna situació de victimització electrònica ho ha explicat principalment als pares (27,3%).

Conclusions

- Les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament són un **col·lectiu de risc**, com mostren les altes xifres de prevalença de victimització.
- **No es detecten** o protegeixen les situacions de victimització que es duen a terme durant la **infància**.
- Si bé la prevalença de victimització és **similar a l'obtinguda amb altres grups de risc** del mateix context social, com per exemple els joves amb problemes de salut mental (Pereda, Abad i Guilera, 2015), els resultats indiquen que en les persones amb discapacitat la victimització continua **al llarg de tot el cicle vital** no es limita al període de la infància.
- Les xifres de victimització són **similars per ambdós sexes**, excepte les dades de victimització sexual i l'electrònica que afecten sobretot les dones.
- Les principals figures a qui les persones amb discapacitat **verbalitzen aquestes victimitzacions** es troben en l'**àmbit socioeducatiu**.

Propostes de treball

Aquest mateix mes d'octubre ha començat la fase qualitativa de la recerca sobre la victimització que afronten les persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament. L'objectiu d'aquesta fase és poder comprendre millor les dades quantitatives obtingudes, a partir de les experiències de les mateixes persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament.

En aquesta fase qualitativa s'han creat grups de treball amb persones que hi estan implicades, directa o indirectament, per exemple: representants de les Administracions implicades, professionals del sector de la discapacitat intel·lectual, persones amb discapacitat intel·lectual i del desenvolupament i les seves famílies.

Durant aquest mes, el grup s'està centrant en treballar les situacions de victimització en els centres escolars i, al novembre, es focalitzarà en la victimització sexual.

Al desembre es farà una valoració i s'escollirà quines seran les temàtiques que s'abordaran l'any que ve (2017) i, a la vegada, es farà pública la proposta d'accions de millora per reduir i prevenir aquestes xifres de prevalença.